

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12 frt.
Félévre	-----	6 "
Negyedévre	-----	3 "
Egy hóra	-----	1 "
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-85 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Schönborn missziója.

Nagybecskerek, márczius 1.

N. A Vatikánban úgy látszik kemény harcz folyik, amelyre alkalmat az osztrák antisemita és keresztény-szocialisták üzemei szolgáltatnak.

Ausztria közéletének ez a két mérges hajtása sokkal ismeretesebb Magyarországon, sem hogy szükséges volna közelebről bemutatni azokat. Az antisemiták már czégükben viselik törekvéseik jelszavát; a keresztény-szocialisták, a kik az előbbiekkel karöltve működnek, sokkal óvatosabban voltak, és olyan nevet vettek föl, a melynek révén azt lehetne gondolni, mintha XIII. Leo pápa nagyszabású társadalompolitikai eszméinek és akciójának volnának letéteményesei és apostolai.

Ez azonban optikai csalódás, melynek előidézésére szolgál épen a szép czim.

Mert XIII. Leo azon fáradozik, hogy a társadalom, — fájdalom — nagyon súlyos bajainak megörvoslásával helyreállítsa a társadalomnak erősen megzavart nyugalmát, és elhárítsa tőle azokat a veszedelmeket, a melyek a szocialdemokraták, anarkisták és elvtársaik részéről fenyegetik. A pápa ezt a általa kontemplált és előmozdított társadalmi reformot természetesen a keresztény tanok segítségével óhajta végrehajtani, s ezért kapta az ő akciója, a melyért az egész művelt világ tisztelettel adózik neki, a keresztény-szocializmus elnevezést, szemben a fölforgató szocializmussal.

Az osztrák keresztény szocialisták azonban, válllvetve kedves barátaikkal, az antisemitákkal, a társadalom bajainak megörvoslása helyett, még inkább szaporítják azokat a gyűlölködés konkoly-hintésével, a társadalomnak vallások és osztályok szerint keletkezett szakadásainak tágitásával és céljaik szolgálatában rendezett utalatos botránnyaikkal. Mennyire nélkülözi műkö-

désük XIII. Leo társadalmi politikájának szellemét, az legjobban kiviláglik abból, hogy keresztény és katolikus jelszavaik dacára nyílt ellenkezésbe keveredtek magával az osztrák püspöki karral, olyannyira, hogy ez tovább már nem nézhette üzemeiket: annyival kevésbé, mert az alsó papság köréből is toborznak maguknak híveket, a kik ilyen módon ugyancsak részesei lesznek a püspökeik megtámadásának.

A mikor azután a linzi keresztény-szocialista nagygyűlés vezetői meg tudták nyerni még a pápai áldást és üdvözlést is a gyűlés számára és ekép abban a szinben tüntethették föl magukat, — a mit megtenni nem is mulasztottak el, mintha törekvéseik bírnák XIII. Leo szankcióját, akkor az osztrák püspöki kar megbizta Schönborn kardinálist, menne Rómába és világosítaná föl a pápát a valódi tényállásról. Schönborn, Bauer püspök társaságában most teljesíti misszióját, a mely a külső körülményekből és a római jelentésekkel itélve, sokkal nagyobb nehézségekbe ütközik, mintsem eleve fölteni lehetett volna.

Senki sem kételkedik abban, hogy XIII. Leo bizonyára elítéli azoknak magatartását, a kik az ő társadalom-politikai elveivel ellentétes működést fejtven ki, nem áttalanak visszaélni az ő nevével, s eközben még a püspöki kar tekintélyét is megtámadják; hanem az is bizonyos, hogy erős befolyások dolgoznak azon, hogy ő szentsége vagy ne kapja meg a kellő felvilágosításokat, vagy ha ezt lehetetlen volna megakadályozni, legalább ítéletével legyen tartózkodó, esetleg késlekedő.

Ennek az arámlatnak a feje Rampolla, bitoros államtitkár, és hogy fáradozásai nem hiába valók, azt megítélhetjük abból, hogy Schönborn kardinális, pedig már hosszabb ideig van Rómában, még mindig

képtelen volt átadni a pápának az osztrák püspöki kar emlékiratát, a melyben az episkopális tekintély megvédelmezését kéri az antisemiták és keresztény-szocialisták ellen. Ha azonban a pápa mégis meg fogja hallgatni Schönborn kardinálist, ami elodázható ugyan, de véglegesen még sem akadályozható meg, akkor ugyanez az áramlat azon fog dolgozni, hogy a pápai nyilatkozat ne jelenjék meg most nyomban, hanem halasztassék későbbre. Rampollának azzal indokolják taktikájuknak ezt a részét, hogy ártana a pápai tekintélynek, ha XIII. Leo olybá tünne föl, mintha nem ismerte volna kellőleg az osztrák viszonyokat és szüksége lett volna Schönborn tájékoztatására.

Tekintettel Rampolla államtitkár egész politikájára, nem lehet kétségünk ebben a kérdésben tanusított magatartásának jelentősége felől sem. Tudjuk jól, hogy ő a lelke annak a hármasszövetség ellenes irányzatnak, a mely az utóbbi években dominálja a Vatikán politikai magatartását és viszonzás nélküli maradó előékenységre s engedékenységre bírja a szentszéket Franciaország és Oroszország iránt. Lehetetlen, hogy Rampolla államtitkár tisztában ne legyen azzal, hogy sem a francia köztársaság, sem pedig az orthodoxia erőszakos terjesztésén fáradozó Oroszország részéről a katolikus egyház nem várhat olyan szolgálatokat, a melyek távolról is föllérnének azokkal az advance-okkal, a melyekben a kuria részeseit őket.

És ha ennek ellenére tovább erőlteti a Vatikánt ebben az irányban, az annak a jele, hogy a hármasszövetséghez tartozó hatalmak, tehát Ausztria sem számíthat jóakaratu támogatására, a mikor arról van szó, hogy belső zavaruk megszüntetésére segítségnyújtson. Az ő felfogása szerint bizonyosan egyedül általmára lehet a hármasszövetségnek, ha bármelyik tagja, ha-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Vendetta.

— Guy de Maupassant hátrahagyott beszéle. —

Paolo Salverini özvegye fiatal, Bonifáció falai alatt egy nagyon szegényes házban lakott. A város, sziklára épülve, messze eltekint a tenger fölött és szűk, piszkos utcáival mindenek csak barátságosnak nem mondható, minden tekintetben hasonlítván a harmadrendű korzikai városkákhöz.

A tengeren apró, szárdinai és korzikai halászbarkák himbálóznak és hetenként egyszer megfordul a kikötőben a kis csavargózós, a mely Ajaccióból szállítja az utasokat.

A fehér hegyormon, a rapszótta házak még fehérebbeknek tünnek föl és a vitorlás hajók, a messze sik tengeren óriási, fehér szárnyu madarakhoz hasonlítanak.

A szél egyre paskolja a hullámokat, a melyek zugva csapódnak a sziklás partokhoz, a hol alig tenyészik növényzet, csak itt-ott ver gyökeret egy egy összezsugorodott levelű, csenevész olajfa.

Az özvegy Salverininé háza éppen az egyik kiálló szikla peremére volt építve és három apró ablakával úgy vette ki magát, mint egy ügyesen rakott fecskéfészék.

Az asszony egyedül élt ott Antonio nevű fiával és a „Fürge” nevű nagy, lompos fehér szőrű kutyával, a melyet a fiatal ember vadászatai közben használt.

Egy este Salverini Antóniót veszedés közben orvul meggyilkolta egy Ravelotti Miklós nevű pajtása, a ki a véres tett elkövetése után azonnal szerencsésen átszökött Szárdiniába.

Midőn az öreg asszonynak fia holttestét elhozták, nem sirt, hanem sokáig mozdulatlanul

álva maradt előtte, aztán kinyujtva csontos, sovány kezét, végig simította a halott homlokát, míg összeszorított fogai közt halkán mormogta: — Vendetta!

Vérbosszút ígért az anya élete virágában meggyilkolt fiának, aztán kérte az embereket, hogy hagynak magára és a keservesen vonító kutyával együtt bezárta magát a tetemmel az üressé vált házba.

A kutya az ágy lábához kuporodott és rémesen szűkölt, vonított egyre, az anya pedig leült egy rozoga faszékra és szeméit le nem véve a halott sápadt arcáról, hangtalanul hullatta könyeit.

A fiatal ember, aki hanyatt feküdt az ágyon, aludni látszott; vastag posztókabátján, a szív táján mély vágás látszott és a vágás körül fekete, aludt vér tapadt a posztóra. Véres volt inge is, vérfoltokkal volt fedve a mellény, a nadrág és kezei, a melyekkel a haláltusában mély sebét befodta.

Az anya elkezdett a fiához beszélni és a beszéd halva, a kutya megszünt vonítani.

— Csak csendesen, csendesen, én fiam én drága aranyvirágom, meg lész te bosszulva . . . Hallod, mit mondok . . . Hallod, anyád beszél hozzád, a ki minden szentekre és tulvilági üdvére fogadja, hogy meg fog bosszulni . . . Anyád ígéri ezt, a ki, tudod, mindig megtartotta a szavát.

Aztán lehajolt és száraz fölcsoperesedett ajkait oda nyomta a halott fiu kékes ajkaira.

„Fürge” ismét elkezdett szűkölni és az anya kebléből kinos, hosszú sóhaj szakadt föl.

Az asszony szeméire nem jött álom és a hü kutyával együtt hajnalig ébren virrasztott a tetem mellett. Salverini Antóniót harmadnapra eltemették.

Szép temetése volt, zokogó, sötét hajú leányok vitték a fehérre festett koporsót és czip-

ruslombokból óriási koszorút hoztak busuló leánytársai.

Mikor aztán a sir be lett hantolva, a gyászolók szétszórultak, mindenki munkája után látott és rövid idő múlva senki sem beszélt Bonifációban többé Salverini Antónióról.

Antóni nak nem maradt fiutestvére, sem közeli férfirokona, a ki a korzikai vérbosszút gyakorolhatta volna, csak öreg anyja nem feledkezett meg arról.

Napestig a tengerparton állt az öreg asszony és morog tekintettel bámult a szoros másik végében egy kis fénylő, fehér foltra, egy szárdinai falura.

Ez a kis falu Longofardó volt, ugyan az, a hová a korzikai banditák menekültek, ha az igazságszolgáltatás erősen a nyomukban van már.

Majdnem kizárólag rablók laknak ebben a faluban és évekig el tudnak rejtőzni a csendőrök üldözései elől. Salverininé jól tudta, hogy Ravelotti Miklós is ebben a faluban keresett menedéket.

Az öreg asszony háza ablakából is csak azt fényes, fehér foltot nézta és nem fáradt el bosszútervek kovácsolásában.

De hogy kezdjen a bosszúhoz, gyámoltalan öreg asszony léte, a kinek egyik lába már jóformán a sirban van.

Pedig bosszút kell állnia, hiszen halott fiának ígerte meg, nem várhat tovább, ígérétét akármilyen módon végre kell hajtania . . . de hogy kezdjen hozzá?

Egész éjszakán nem aludt, nem volt többé egy pillanatra sem nyugalma . . . egyre csak a bosszú eszközeit kereste.

A kutya az ágy lábánál aludt egyre pokrócon, olykor fölemelte a fejét és rémesen vonított a hangtalan, sötét éjszakában.

bár egyházi téren is, belső bajokkal küzd, ezért Schönborn kardinálisnak valószínűleg nehéz lesz a missziója, pedig a püspöki kar tekintélyének helyreállításán fáradozik. XIII. Leót kétségtelesen sikerül meggyőznie, hanem kérdés, mennyiben sikerül legyőznie Rampollát?

Ausztria határain túlterjedő jelentőséggel bir Schönborn kardinális római utjának eredménye.

HIREK.

Tájékoztató.

- Márczius 2. A magyar olvasókör estélye.
Márczius 3. Az Iskolagyermekbarát segélyegylet közgyűlése.
Márczius 10. A nagybecskereki szőnyeggyár közgyűlése.
Márczius 10. A délmagyarországi gépgyár r. t. közgyűlése.
Márczius 12. A Szlavianszky-terezett hangverseny a színházban.
Márczius 24. A tor. athl. klub házi viadala.
Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

A király a német hadsereg vezértábornagya. Bécsből jelentik, hogy Vilmos császár Ferencz József királyt vezértábornaggyá nevezte ki. A jelvényeket, melyek két arannyal kihimzett miniatúr tábornagi botból és a vállrojtásból állanak, tegnap nyújtották át őfelségének.

Nyilvános közönet. „Egy asztaltársaság adománya“ czimű Nocker János karnagy úrtól 2 frtot vettem át, mely összegért az „iskolagyermekbarát“ segélyegylet nevében e helyen ismét közönetemet fejezem ki. Nagybecskerek, 1895. márczius hó 1. Dold István, az iskolagyermekbarát segélyegylet pénztárosa.

Ármentesítő társulatok egybeolvadása. A felsőtorontáli ármentesítő társaság árt az ujszeged-vedresházi ármentesítő társasághoz, hogy első sorban terjeszse ki védvonalait, másodsorban pedig olvadjon bele a felsőtorontáli ármentesítő társulat kebelebe. A földmívelésügyi miniszter a tárgyalások vezetésére Rapaics Radó miniszteri tanácsost küldötte ki, aki tegnap érkezett Szegedre és a városi székhelyű bizottsági teremben megkezdte a tárgyalások vezetését a két ármentesítő társaság egybeolvadása ügyében. A tárgyalások eredménye lett eddig az, hogy az ujszeged-vedresházi ármentesítő társaság védvonalainak kiterjesztéséhez a felsőtorontáli ármentesítő társaság 64 százalékkal, az ujszeged vedresházi ármentesítő társaság pedig 36 százalékkal járul hozzá.

Mióta Antónió meghalt, a kutya sem lelte helyét, ott hagyta ételt és csak szűkölt, vonított, mintha ő is érezte volna a veszteséget, a mely a gyámoltalan öreg asszonyt érte.

Egy sötét viharos éjszakán végre, mikor „Fürge“ oly keservesen vonított mint még tán soha sem, megfogant a bosszúterv Salverininé agyában.

Borzasztó gondolat volt, rémes, vad bosszúterv.

Egész reggelig törte rajta a fejét a vén asszony, végre szürkületkor fölkel, fölötözött és elment a templomba.

Ott letérdelt a hideg kövekre és mellét verve, zokogva könyörgött Istenhez, hogy csak addig adna erőt agg, eltörődött testébe, míg fiának tett ígérését megtarthassa és verboszsut állhat kora haláláért.

Azután nyugodtan tért haza.

Udvarában egy ócska hordó állt, a mely a tetőről lecsorgó esőviz gyűjtésére volt szánva.

Az öreg asszony most felfordította ezt a hordót, teletömte kő- és tadarabokkal, fölállította a földbe és mikor készen volt munkájával, elvezette „Füregé“ arra a helyre, a hová a sajátos kunyolót építette és a hordóhoz láncolta a kutyát.

Azán szótájába térve, ismét elkezdett föl s alá járni és tovább tüzte rémes terveit.

A kutya egész napon, egész éjszakán keresztül vonított; másnap reggel egy talban vizet adott neki az öreg asszony, de se levest, se kenyert nem adott hozzá.

A nap lenyugdott. „Füregé“ kimerült volt és elaludt.

Másnap szemel rémesen villogtak, szép fehér szőre egészen föl volt borzalva és vadul rángatta a láncot, a melylyel meg volt kötve. Salverininé még ekkor sem adott neki

— **Eltűnt képviselő.** Comandini, olasz képviselő múlt hó 15 én eltűnt Rómából és azóta teljesen nyoma veszett. Eltűnésének okáról különböző hírek vannak forgalomban, de általában az a nézet, hogy öngyilkosság esete nem forog fenn. Sokkal inkább hajlanak a római társaságban ahhoz a nézethez, hogy Comandini politikai gyilkosságnak esett áldozatul. Rómában, Comandini otthonában nyanis nem ritkák az ilyen természetű gyilkosságok; így például, körülbelül 15 év előtt Cavagnar államügyész közvetlenül szután tűnt el, a mikor egy politikai pernek a lebonyolítását bízták rá, és sorsa mai napig nem derült fel. Comandini nemrég lépett át az alkotmány híveinek táborába és ezzel republikánus honfitársainak izzó gyűlöletét vonta magára. Más forrásból azt írják, hogy Comandini, aki lapszerkesztő is volt, távozasakor szerkesztőségi helyiségéből magánlevelezését magával vitte. Előbb az következtethető, hogy nem volt szándéka visszatérni. Azt is mondják, hogy eltűnése előtt néhány nappal, lapja kiadójával heves összeszólalkozása volt.

— **Márcziusi hó.** Hihetetlen vastagságu hótakaróval borított reánk a márczius. Kiknek ábrándos lelkéből mélységes fohások szállanak máskoron egy kis márcziusi hó után, a szeplők, pörsenések és egyéb ilyen kelletlen szépségfoltok birtokosnői most könyökig dúsálhatnak a márcziusi hóban, amelynek a szeplők s b. eltűntése dolgában olyan csodás erőt tulajdonítanak. Egész kényelemmel foghatnak a műtethez, mert a nap, bár ma már kibukkant a hózivataros felhők mögül, egy hét lefolyása alatt se lohasztja le a temérdek havat, a mi a mindenséget borítja.

— **Ujabb rablógylkosság Bécsben.** A bécsi rendőrség tegnap délutáni félkettőkor egy rablógylkosságot fedezett fel, de ugyanakkor már a tettes is kézre került. A büntényt még e hó 16 án követte el Jakubek Dominik, a Schikadener utca 6 ik szám alatt lakó ház mester fia, az áldozat pedig egy hivatalnok 52 éves özvegye, Janszki Dóra volt. A gaz szuhanc zsinórral fojtotta meg az öreg asszonyt, ki a világtól teljesen elzárkózva élt és egyedül a gyónának szaporítására gondolt. Így történet, hogy hiányát akkor sem vette észre senkinek, a mikor napokon át lakásában maradt és az okozhatta, hogy a büntény ily sokáig felfedezetlen maradt és csakis a véletlennek köszönhető, hogy a dolog megis kiderült. Riegler Jónas szatós ugyanis már hirtőn elfogott egy fiút, a ki nála egy ezrest akart felváltatni. Ezt a fiút Jakubek, a rablógylkos bizta meg a bankjegy felváltásával. Az ő adatai alapján fogták el aztán Jakubeket, a ki egy közeli vendéglőben várta társát. Jakubek elcinte azt állította, hogy a pénzt egy képviselőtől lopta, majd ismét azt hazudta, hogy sorsjegyeket talált és ezeket adta el. Tényleg adott is el értékpapírokat egy bank házban, de azokat már a Janszkinén elkövetett rablógylkosságból szerezte Jakubek tudta, hogy az öreg Janszkiné pénzületeket folytat és hogy értékpapírokat őriz lakásában. — E hó 16-an becsengetett hozzá és midőn az öreg asszony kinyitotta az ajtót, gyorsan betolta őt és nyakába

dobta a zsinórt. Janszkiné kialsáni akart, de a gyilkos a kezét tömte a szájába, majd megbuzta a hurkot és addig fojtogatta Janszkinét, míg már eltűnt belőle minden életjel. A gyilkos ekkor csak 6 frt 30 krt rabolt, aztán becsukta az ajtót és eltávozott. Két nap múlva aztán, midőn meggyőződött róla, hogy gaztette addig felfedezetlen maradt, ismét felnyitotta a lakást és akkor vitt el onnan minden pénzt és értéket, a mit a szekrényekben és fiókokban talált.

— **Sakkverseny Nagybecskereken.** A nagybecskereki sakk-kör, mint annak idején említettük, sakkverseny tartását határozta el, amely múlt év október hó 18-án tényleg meg is kezdődött és amelynek kilenzé díjért azóta csekély megszakításokkal szakadatlanul folyt az ádáz mérkőzés. Sakkjátékosaink színe java vett részt a heves viaskodásban, amely végre a napokban fejeződött be, még pedig akkére, hogy:

Filkovics Boldizsár	19	játszmát,
Haidegger Ödön	16	"
Kovács Izsó dr.	16	"
Eckfeld Mór	15 1/2	"
Wolfinger Győző	13 1/2	"
Berényi Bódog	13 1/2	"
Selegianu Dóme	12 1/2	"
Kovács Gedeon	10 1/2	"
Rottenberg Béla	10	"
Eckstein János	9	"
Semsey Gyula	6	"
Eisler Henrik	1/2	nyert.

A kimutatásból látni való, hogy Haidegger Ödönnek a második díjért dr. Kovács Izsóval, Wolfinger győzőnek pedig a negyedik díjért Berényi Bódoggal kell megegyezzen megküzdnie. Ezek a pótmérkőzések e hónap 3 án, vasárnap délután mennek végbe a sakk-kör helyiségében, annak utána pedig ünnepélyesen kiosztják a díjakat.

— **Az alföldi inség.** A hómezővására helyi inségeseknek további készpénzzel segélyezését, mint levelezőnk írja, a vasárnap tartott segélyezési bizottság javaslata alapján a tanács egyelőre beszüntette s csak a legszükségesebb esetekre tartotta fenn egyes családoknak pénzrel elátását. A gróf Károlyi család által nyitott népkönyha tegnap megnyit s a széleskörű hirdetések után is csak 750 személyre kértek ki a hatóságtól érkezési jegyet. A népkönyhan naponta 400 személyre főznek s ha többen jelentkeznek, a főzést ismétlik. A 400 létszám költését az uradalmi, a többiét a városi pénztár fedezi s ha szükségesnek mutatkozik, több népkönyha állítatik fel. Ezenkívül elrendelte a tanács, hogy 5 kilós súlyu kenyereket süttet és 1/4 kiló szalonnával együtt osztja ki a népkönyhan nem jelentkezőknek, mert igen sokan lehetnek olyanok, akik ételért nem mennek el, de a kenyert, szalonnát szívesen veszik, mert az utóbbi segélyvel főznek otthon meleg ételt. Mondják, hogy így volt ez 1863-ban is, a midő a népkönyhan jelentkeztek, de a kenyért és szalonnáért ement mindenki, aki valóban meg volt szorulva. A pénz segélyosztását azért szüntették be, mert kellő ellenőrzést gyakorolni nem lehet

enni. A kutya dühödte vált és rekedt hangon ugatott.

Igy mult el ismét egy éj. Másnap hajnalban átment Salverini anyó a szomszédába és két köteg szalmát kért, mit azonnal meg is kapott.

A szalmát hazavitte, aztán előkereste azokat a ruhákat, a melyeket egykor férje viselt és emberi alakot formált belőlük.

A szalmababot aztán egy pózna segélyével „Füregé“ kunyhója elé állította.

A kutya csodálkozva tekintett a szalmabábra és noha az éhínség kínjai gyötörték, egy pillanatra abban hagyta az ugatást.

Salverininé most átment a mézáróshoz, paczalt vitt és hazatérve, udvarán tüzet gyújtott és elkezdte főzni a paczalt.

„Füregé“ tájékozva ugrált lánczán, az étel párolgó gőze megcsapta orrát és az éhség marcangolta beleit.

Végre a paczalt készen lett, Salverini anyó kivette az üstből és ráakasztotta a szalmabábra.

Mikor ezzel is megvolt, elbocsátotta a kutyát lánczáról.

Vad szökéssel ugrott a napok óta éhező „Füregé“ a szalmabábra s hogy a paczalt elérje, csattogó fogaival szerteszét marcangolta.

Salverini anyó mozdulatlanul, szikrázó szemekkel nézte, hogy szakgatja a kutya a szalmababot, aztán ismét megfogta és meglánczolta.

Napokig folytatta „Füregé“ vel aztán ezeket az irtózatos gyakorlatokat.

Két hét múlva végre a kutya akkor is ráugrott már a szalmabábra, ha nem volt étel ráakasztva, elég volt, ha Salverini anyó elbocsátotta és rákiáltott:

— Rajta!

A kutya megértette és széjjel marcangolta a szalmababot.

Midőn az öreg asszony elérkezettnek vélte az időt, egy reggelén meggyónt, megáldozott és aztán felöltve az elhált férjéről maradt legrosszabb ruhákat, kutyájától kísérve, egy ösméző, öreg hajós által átvitette magát Szárdiniába.

„Füregé“ az utazás előtt két napig koplaltatta és egy tarisznyában egy darab kolbászt vitt magával.

Végre Longofardoba értek. Salverininé bement egy sütő üzletbe és megkérdezte, hol lakik Ravelotti Miklós.

A pék készségesen a szomszéd házra mutatott, amelyben Ravelotti Miklós régi mesterségét, az esztergályosságot üzte.

Az öreg asszony benyitott a műhelybe, a fiatal ember, háttal az ajtó felé, egyedül dolgozott az esztergápadnál.

— Miklós!

A fiatal ember megfordult és Salverininé e pillanatban elbocsátotta a magával hozott „Füregé“ t lánczáról.

— Rajta! — sikoltá élesen, szikrázó szemekkel az asszony.

Az éhező kutya egy óriási szökéssel a férfi mellett termett, fölugrott rá és torkába harapva, irtózatos médon elkezdé marcangolni.

A férfi összeesett, még egyet hordult, aztán vértől elboritva holtan maradt a padlón.

Két szomszédja Ravelottinak másnap mindenkinél elbeszélte, hogy az esztergályos műhelyből egy öreg koldust láttak kijönni. A koldus után egy kiéhezett, fehér kutya ment, a melynek szája csupa vér volt és kolbászt evett.

Salverininé ezen az éjszakán nyugodtan aludt és mielőtt elszenderült, többször halkan ismételte.

— Vendetta . . . vendetta!

„Füregé“ sem vonított többé, urnője folyton étette és a kibizott kutya napestig a kúszóban heverve, elégedetten tekintett át a szárdinai partokra.

és sok érdemellen fordította meg nem engedett észlra.

— **Egyleti ünnepség.** A nagybecskereki kereskedő ifjak egylete Moess Károlyt, az egylet nagyérdemű elnökét, e tisztségről való lemondása után tudvalevően disztagjának választotta és egyben elhatározta, hogy volt elnökének arcképét az egylet számára megfesteti. A kitűnően sikerült képet e hónap 3-án, vasárnap délután 3 órakor leplezik le ünnepiesen. A szép ünnepélyre a közönséget ezuton hívja meg az egylet vezetősége.

— **Egy liter pálinka.** Nagy dárídó volt a napokban Zomborban, Lallosevics Péter kocsmájában. Kurják György, az ottani szerbek „nemaeti dudája“ vigan dudált, nem csoda tehát, ha megszemjázott. Szünet alatt ki is jelentette egy mellette üldögélő sokácznak, hogy ő most olyan szomjas, hogy képes lenne egy liter pálinkát egyszerre kiinni, már t. i. ha más fizetné meg. A sokác tagadólag ránta a fejét, sőt hogy bebizonyítsa, hogy Kurják csak benzeg, hozatott egy liter pálinkát. De Kurják embere volt szavának; felfogta a pálinkás üveget s fenéig kiirtette. Alig tette le, elhalványodott, tántorogva kiment s az utcán halva rogyott össze.

— **A nagyikindai pályaudvar kibővítése.** A nagyikindai ipartestület még 1893 ban fordult a kereskedelmi miniszteriumhoz azzal a kérelemmel, hogy a m. kir. államasutak ottani állomásán uralkodó bajokat, a melyek a pályaudvar szűk voltából származnak, szüntesse meg. Az akkori miniszter belátta a kérelem indokoltságát, de teljesítését későbbi időre halasztotta. A temesvári ipar és kereskedelmi kamara most arról értesíti Pavlicsek József ipartestületi elnököt, hogy a miniszter értesítése szerint a pályaudvar és pályaház kibővítése ennek az évnak a folyamán be fog következni.

— **Bírósági kinevezések.** Ő felsége az igazságügyi miniszter előterjesztésére Scheer Emil panaszvái kir. törvényszéki jegyzőt a lugosi királyi törvényszékhez, Zemplényi Árpád dr. temesvári kir. törvényszéki jegyzőt a verseczi, Márkus József kulai járásbírói jegyzőt a nagyikindai járásbíróihoz, Józics Milorad dr. fehértemplomi h. királyi törvényszéki aljegyzőt a fehértemplomi királyi törvényszékhez albirákká nevezte ki.

— **Halálozás.** Titelről jelentik, hogy Turner József, az odaváló polgári iskola tanára e hónap 26-án meghalt. Temetése másnap ment végbe nagyszámu gyászkozség részvétele mellett.

— **A nyolcvan éves Bismarck.** Potsdamból érkezett tudósítás szerint Bismarck herceg születésének 80-ik évfordulóját nem Friedricharubban, hanem Schönhausenben családi jószágán fogja megülni. Schönhausenbe jön majd a német császár, a ki néhány órát fog tölteni a volt kancellár házában. Schönhausenben már erősen készülnek arra, hogy a magas vendégeket méltóképen fogadjassák. Hogy e hír megfelel a valóságnak, azt most még nem lehet megállapítani.

— **Jelmez-estély Nagy Szent-Miklóson.** A nagyszentmiklósi ifjuság márczius 16-án jelmezestélyt rendez a Czenczinger szálloda termében. Az estély tiszta jövedelmét ez ottani szegények segélyezésére fordítják.

Táviratok.

A király a párbajkorlátozásért.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A király tegnap a tiroli tartománygyűlés elnökségét fogadva kijelentette, hogy a párbajozás korlátozását tőle telhetőleg előmozdítja.

Albrecht utódja.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hir szerint Albrecht főherceg helyébe a hadsereg főfelügyelőjének Rainer főherceget nevezik ki.

Liberális függetlenségek egyesülése.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Justh-párt tegnapi értekezletén elnök bejelentette, hogy az Eötvös-párt egyesül Justhékkel. Az

Ugron-Polónyi-párt átiratát tárgyalván többek felszólalása után kimondták, hogy nem tartják kívánatosnak az egyesülést Bartha Miklóssal és társaival. Ezután megjelentek az értekezlet helyiségében az Eötvös-párt tagjai, akiket Justh üdvözölt megleghangu beszédben. Eötvös válasza után megállapították a most már ötven főre megszaporodott párt manifesztumát, amelynek a címe: Magyarország polgáraihoz s a melyben az anyapártból való kiválásukat okolják meg.

A temetés után.

Budapest, márcz. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A király ő felsége ma fogadta Arco város küldöttségét, mely részvétét fejezte ki Albrecht halála felett. Ő felsége megköszönte Arco ragaszkodását Albrechthez.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják, hogy ott tegnap Albrecht lelkiüdvéért gyászmise volt, a melyen a csári család tagjai közül is sokan voltak jelen.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király Kállayhoz, Bosznia kormányzójához Bosznia és Hercegovina részvételeért meleg köszönetet küldött.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 1-én.)

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő ismét megszólalt. Ő rágalmozott. Őt megczáfolták. Őtaz elnök kegyetlenül megleczkeltette. Ő aztán megsegyenülve elkullogott, mint sok más alkalommal, de a bomba elrobbant és az izgatottság meg volt. S ennél többet egy Polónyi Géza sohasem ambiciójánál. Az appropriáció folytatolagos tárgyalása volt napirenden s a balul kiütött pártszervekedéstől megrökönyödött anyapárt mohó falánksággal ragadta meg ezt az alkalmat, hogy a már-már szerencsésen eltemetett koresmai botrányiskolát tetszhalálból feltámassza. Alkalmasabb embert keresve sem találhattak erre, mint Polónyi Gézát, aki ma is meg felelt a beléje helyezett bizalomnak, amint az alább lesz részletesen olvasható.

A vita, minekutána az elnök bejelentette, hogy a király köszönetét fejezi ki a Háznak Albrecht főherceg alkalmából tanusított részvételeért, Pongrácz Karoly gróf személyes természetű kirohanásával kezdődött, amely után Várady Károly mondta el jó bőven, ami a javaslat ellen a lelkét nyomta.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter került ezután szólásra, ügyesen czáfolva Apponyit. A nemzeti aspirációkról szólva a jobboldal viharos derűtsége és zajos tetszése közt adott maró szatirával kifejezést annak a vélekedésének, hogy a nemzetipárt erről a kedvenczéről is lemondhatna, annál is inkább, mert hiszen a nemzetipártnak még eddigelé minden parlamenti ciklus végén volt egy kedves halottja — eszmehalottja tudniillik —, amelytől könnyen vigasztalódva elfordult és más kedvencz után látott. Épenséggel nem volna meglepő, ha ezuttal azok a bizonyos nemzeti aspirációk kérdése volna a halott. A miniszter ezután még Ugron Gáborral és Batthiány Tivadar gróffal polemizált nagy hatás közben és aztán a szabadelvű párt zajos éljenzése közben fejezte be beszédét.

Batthiány Tivadar gróf személyes kérdésben való felszólalása után Besseney Ferenc beszélt a javaslat mellett, utána pedig Szapáry Gyula gróf plaidorozott a fuzió mellett, de a javaslat ellen.

Polónyi Géza előhozakodik Ugron Gábor ama állításával, amely szerint Andrassy Gyula gróf a nemzeti kaszi-

nóban úgy nyilatkozott volna, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök a függetlenségek 33 szavazatával rendelkezik. (Nagy zaj).

Andrassy Gyula gróf a felindulástól sápadtan valótlannak mondja Polónyi állítását. Annyit mondott s ez igaz volt, hogy az egyházpolitikát 33 függetlenségi párti képviselő megszavazta.

Ugron Gábor fentartja nyilatkozatát. Andrassy Gyula gróf ismétli, hogy a neki imputált kijelentést nem mondotta. Szilágyi Dezső elnök megjegyzi, hogy klubbuk privát beszélgetéseivel illetlenség a Házban előhozakodni.

Polónyi Géza kijelenti, hogy megbizást nyert rá.

Horváth Gyula elítéli Polónyi felszólalását, mire az elnök általános igaztosságot közepette bezárja az ülést.

Az alföldi inségeseknek.

Budapest, márcz. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az Első magyar általános biztosító társaság az inségesek javára a belügyminiszternek kétezer koronát adott át. — Szegedről telegrafálják, hogy a városi közgyűlés szintén ezer frtot szavazott meg az inségeseknek.

Egy híres vivómeister halála.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják, hogy Martinengo Nándor hírneves vivómeister, Wesselényi, a nagy Széchenyi s a vértanu Batthyány egykori tanítója, Magyarországon a tornatanítás megalakítója, 74 éves korában meghalt. Az elhunyt a Ferencz-József-rend lovagja volt.

Családi dráma.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Podmanitzky-utcában ma Schreiner házmeister előbb elvágta a felesége nyakát, aztán magát agyon.

Boldogtalan szeremből.

Budapest, márczius 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyváradról telegrafálják, hogy Sipos Árpád, Sipos Orbánnak Bihar-megye tanfelügyelőjének a fia Margittán boldogtalan szerelem miatt agyonlötöte magát.

Metternich Richard halála.

Budapest, márcz. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Metternich Richard herceg, Metternich Kelemen Lothár hercegnek, a szentszövetséget létrehozott osztrák elhíresült államferfiának a fia, ki nejevel, Paulina hercegnővel, Sándor gróf leányával a hatvanas években mint Ausztria párisi nagykövete nagy szerepet játszott, de 1870. után nyugalomba vonult, ma meghalt. Az elhunyt főur magyarországi nagybirtokos is volt.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős:
Kabos Bertalan helyettes szerkesztő.

Hirdetések.

295. szám 1895.

Torontálvármegye főispánja.

Pályázat.

Az alibunári házközösségi tb. főszolgabírónak állása megüresedven, arra emennel pályázatot hirdetek.

Ez állással évi 1200 frt fizetés, 200 frt lakbér és 450 frt uti átalány élvezete van egybekötve. Az alkalmazott az 1886. évi december 5-én 56278. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet szerint vármegyei tisztviselőnek tekintetik és a járási főszolgabíró segítségére és helyettesítésére lévén alkalmazva, ennek közvetlen felügyelete és ellenőrzése alatt áll.

Az állásra pályázni óhajtok ebbeli kérvényeiket, melyben az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ában előirt képesítést és a magyar nyelven kívül a román és szerb nyelv ismeretét is igazolni kötelesek, folyó évi márczius hó 15-ig alantírott főispánnál nyújthatják be.

Nagybecskereken 1895. február 22-én.

(180-31)

Rónay, főispán.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

